

Anayasa Mahkemesi: Beyana Tabi Verginin Hesaplanmasında Ba?vurucudan Kaynaklanan Hataların Düzeltilmesi İstemi Bakımından Ba?vuru ve Dava Sürelerinin Ödeme Tarihinden İtibaren Ba?latılmas? ve Bu Sebepile Davanın Süre Yönünden Reddedilmesi Mahkemeye Erişim Hakkının İhlal Eder

19 Kas 2020

Anayasa Mahkemesi, ba?vurucunun hatalı beyan? üzerine tahakkuk eden verginin düzeltilmesi talebine ilişkin ba?vuru ve dava sürelerinin ödeme tarihinden itibaren işlemeye ba?layaca?? yönünde ilk derece mahkemesi tarafından verilen davanın süre yönünden reddedilmesi kararının adil yargılanma hakkının temel güvencelerinden birisi olan mahkemeye erişim hakkının ihlali olarak nitelendirilmiştir.

İthal ettiği taahhütler için 3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu kapsamında bandrol ücreti ödemekle mükellef olan ba?vurucu, bandrol ücretini 28 Aralık 2012 tarihinde sehven hatalı hesaplayarak ödeme yapmıştır. Ba?vurucu 30 Nisan 2013 tarihinde hatasız fark edip fazladan ödenen 1.108.200 TL'nin iadesi talebiyle TRT Genel Müdürlüğüne ("**TRT**") ba?vurmu?; ancak bu ba?vuru olumlu ya da olumsuz bir cevap verilmemiştir. Bunun üzerine Ba?vurucu İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun ("**YUK**") 10. maddesine dayanarak zamanın ret ilminin iptali talebiyle 30 Aralık 2013 tarihinde İdare Mahkemesinde dava açmıştır.

10. maddenin ilgili kısmı:

"İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılmaması için idari makamlara ba?vurabilirler. Altı gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmi? sayılır. İlgililer altı günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler. ..." şeklindedir.

İdare Mahkemesi, ba?vurucunun en son ödemenin yapıldığı 28 Aralık 2012 tarihinden itibaren, YUK'un 11. maddesinde ön görülen 60 günlük süre içinde TRT'ye ba?vurmu? olmas? gerektiğinden bahisle süre yönünden davanın reddine karar vermiştir.

11. maddenin ilgili kısmı:

"İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu ba?vurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. ..." şeklindedir.

Ba?vurucu bu karara karşı temyiz ve karar düzeltme yollarına müracaat etmiş ancak talepleri Danıştay tarafından reddedilmiştir. Ba?vurucu bunun üzerine Anayasa Mahkemesi'nde bireysel ba?vuruda bulunmuştur.

Bireysel ba?vuruda uyuşmazlık, bandrol ücretinin iadesi talebiyle idareye yapılan ba?vurunun YUK'un 11. maddesi kapsamında değerlendirilip davanın süre açısından reddedilmesinin isabetli olup olmadığına ilişkinidir.

Ba?vurucunun ihlal iddialar?, Anayasa'n?n 36. maddesi ile Avrupa ?nsan Haklar? S?zle?mesi'nin 6. maddesi ba?lam?nda, adil yarg?lanma hakk?n?n g?vencelerinden biri olan mahkemeye eri?im hakk? kapsam?nda incelenmi?tir.

Anayasa Mahkemesi'nin yerle?ik i?tihatlar? incelendi?inde, mahkemeye eri?im hakk?n?n bir uyu?mazl??? mahkeme ?n?ne ta??yabilmek ve uyu?mazl???n etkili bir ?ekilde karara ba?lanmas?n? isteyebilmek olarak anla??ld??? g?r?lmektedir.

Anayasa Mahkemesi, ihlal karar?na gerek?e olarak ?u de?erlendirmelerde bulunmu?tur:

- Mahkeme ?ncelikle ?YUK'un 11. maddesinin tesis edilmesinin amac?n?n idare taraf?ndan yap?lan hatalar?n dava yoluna ba?vurulmas?n gerek kalmadan idare taraf?ndan d?zeltilmesi oldu?unu vurgulam??t?r. Ba?vurucunun, idarenin bir hatas?ndan de?il kendi hatas?ndan kaynaklanan bir hatan?n d?zeltilmesi isteminin bu madde kapsam?nda kalan bir d?zeltme talebi oldu?u noktas?nda ciddi ku?kular olu?turdu?u de?erlendirilmi?tir.
- Kararda, hukuki g?venlik ve istikrar?n sa?lanmas? me?ru ama?lar?yla dava a?ma hakk?n?n belli bir s?reyle s?n?rland?r?lmas?n?n tek ba??na mahkemeye eri?im hakk?n? ihlal etmese de ilk derece mahkemelerinin dava a?ma s?resinin i?lemeye ba?lad??? an? yorumlarken s?n?rlaman?n istisna oldu?u ilkesi ?????nda a??r? ?ekilcilikten ka?nmalar? ve m?mk?n oldu?u ?l?de dava a?ma hakk?n? muhafaza etme y?n?nde bir yakla??m benimsemeleri gerekti?ine i?aret edilmi?tir.
- ?darenin resen tesis etti?i i?lemler g?zetilerek getirilmi? bir kanun h?km?n?n, somut olaydaki gibi i?lemin tesis edilmesi i?in idare yerine ba?vurucunun beyan?n esas al?nd??? hallerde de do?rudan uygulanmas?n?n i?in mahiyetine uygun olmad??? de?erlendirilmi?tir. Ba?vurucunun hatal? beyanda bulundu?u tarihten itibaren 60 g?n gibi k?sa bir s?re i?inde ba?vurmas?n? beklemenin ger?ek?i olmad??? yorumunda bulunmu?tur. Zira ba?vurucu hatas?n?n fark?nda olsa zaten hatal? beyanda bulunmayacakt?r. B?ylesine daralt?c? bir yorum ba?vurucunun 60 g?nden sonra fark etti?i hatalar?n?n d?zeltilmesini imk?ns?z hale getirmektedir.
- Mahkeme, ?YUK'un 11. maddesindeki s?renin ?deme itibaren i?letilmesi ?eklindeki a??r? daralt?c? yorumun ba?vurucunun dava a?ma hakk?na ?l?s?z bir m?dahale oldu?una kanaat getirmi?tir.

Anayasa Mahkemesi, yukar?daki de?erlendirmeleri kapsam?nda, Anayasa'n?n 36. maddesinde g?vence alt?na al?nan adil yarg?lanma hakk? kapsam?ndaki mahkemeye eri?im hakk?n?n ihlal edildi?ine karar vermi?tir.

Anayasa Mahkemesi'nin 1 Ekim 2020 tarihli ve 31261 say?l? Resm? Gazete'de yay?mlanan 22 Temmuz 2020 tarihli ve 2017/28013 ba?vuru numaral? karar?n?n tam metnine bu [ba?lant?](#)dan eri?ebilirsiniz.

LG?L? ?ALI?MA ALANLARI

- [Kurumsal ve Ticari Davalar](#)
- [Vergi ve G?mr?k Davalar?](#)
- [Vergi, Mali Bor?lar ve Kamu Bor?lar?](#)

Related Attorneys

- [BENAN ARSEVEN](#)
- [SEV? ?SLAMAGE??](#)